

**Cvičné náboje Jiřina Zárecká, roz. Suchá, *23.10.1925 Kněhyninky,
†16.10.1998 Podbořany**

Večer 31. srpna 1939 jsme se uložili ke spánku netušíce, že to bude naše poslední mírová noc. Hned časně zrána nás probudily detonace padajících bomb na město Luck, ležící od naší české obce Kněhyninky přímočaře jen 3 km. Celá rodina vyběhla ven a s hrůzou pozorovala přes nás nalétávající svazy bombardérů, které svůj zkázonosný náklad shazovaly do okolí nádraží a kasáren v západní části města. Nejdříve detonace výbuchů, potom sloupy kouře, nehledě na hrozné vědomí, že právě v tom okamžiku umírají lidé, které ještě neměl kdo varovat. Naštěstí naši obec v tento den navštívili jen hloubkaři, kteří sledovali každý větší pohyb na silnici Kovel'-Luck a nelítostně stříleli do bezbranných lidí, utíkajících z hořícího města. V dalších dnech měli nacisté na silnicích významnější cíle: osobní automobily s polskou vládou a generalitou, prchající před Hitlerem do Rumunska. Pátá kolona poskytovala letcům přesné informace. Jako příklad: maršálek Rydz Śmigly byl v biskupském paláci nad řekou Styr sotva tři hodiny a už okolní čtvrt Lucka lehla v troskách a v nich stovky nevinných lidí. Asi tak šestý-sedmý den války zaklepal na naše dveře polský vojín. Bylo to v pravé poledne a my jsme právě seděli v kuchyni u oběda. Voják poprosil vodu, ale když otec viděl jeho zarostlou tvář a zarudlé oči od nevyspání, pozval ho s námi ke stolu. Jedl mlčky a rychle, snadno se poznalo, že to bylo jeho první teplé jídlo po několika dnech. Otec, jako snad každý muž v té době, navázal hovor o válečné situaci. Chudák, nevěděl toho o nic víc než my. Vyndal ale z kožené brašničky u opasku dvě sady slepých nábojů a položil je na stůl... „Tak se podívejte co nám dali, abychom bránili svou vlast“... smutně se podíval na červené a modré kuličky ze dřeva a dodal — „nacisté na nás šli v tancích a s jinou bezvadnou výzbrojí a co my? Nám nestačila jen statečnost“ a nenápadně si otřel slzy. Voják se zvedl, matce poděkoval za jídlo a otci chlapsky potřásl rukou. Náboje do pušky zůstaly ležet na stole. Byla jsem to já, kdo si je ponechal na památku, ačkoliv babička hudovala, abych je zahodila. Pro klid její duše jsem je ukryla na půdě pod střechou. Ani jsem je nevyndala, když jsem se po téměř čtyř a půl letech přihlásila, stejně jako stovky dalších volyňských českých děvčat, do československé vojenské jednotky v SSSR. Nač taky. Naši vojáci cvičné náboje nepotřebovali a já jen snad jako suvenýr. Mojí zbraní byl beztak obvazový materiál a injekční stříkačka. K tomu jsem si nesla z rodného domu snad to hlavní — odhodlání pomáhat raněným za všech okolností.

Podbořany v prosinci 1997